

פרשת ויצא יעקב התשפ"ד

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. בראשית פרק כח פסוק י - כב (פרשת ויצא)

(י) ויצא יעקב מבאר שבע ויגדל חרנה: (יא) ויפגע במקום ויגן שם כפי-כא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשיתו וישכב במקום ההוא: (יב) ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: (יג) והנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעה: (יד) והנה זרעה כעפר הארץ ופרצת גמה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בה פלי-משפחת האדמה וברזעה: (טו) והנה אנכי עמך ושמרתיה בכל אשר-תלך והשבתיה אלי-האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם-עשיתי את אשר-דברתי לך: (טז) וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן גש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי: (יז) ויירא ויאמר מה-נורא המקום הזה אין זה פי אם-בית אלהים וזה שער השמים: (יח) וישכב יעקב בפקר ויקח את-האבן אשר-שם מראשיתו וישם אתה מצבה ויצק שמן עלי-ראשה: (יט) ויקרא את-שם-המקום ההוא בית-אל ואולם לזו שם-העיר לראשונה: (כ) ויזר יעקב גדר לאמר אם-יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הנה אשר אנכי הולך ונמו-לי לחם לאכל ובגד ללבוש: (כא) ושבתני בשלום אל-בית אבי והיה ה' לי לאלהים: (כב) והאבן הזאת אשר-שמתל מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תמו-לי עשר אעשרנו לך:

2. בראשית פרק כז פסוק מב - מז (פרשת תולדות)

(מב) ויגד לרבקה את-דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנתם לך להרגך: (מג) ועתה בני שמע בקולי וקום ברח-לך אל-לבן אחי חרנה: (מד) וישבת עמו ימים ארבעים עד אשר-תשוב חמת אחיך: (מה) עד-שוב אחיך ממך ושכח את אשר-עשית לו ושלחתי וילקחתי משם למה אשפל גם-שניכם יום אחד: (מו) ותאמר רבקה אל-יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אמ-לכם יעקב אשה מבנות-חת פאלה מבנות הארץ למה לי סיים:

3. בראשית פרק כז פסוק ח - יג (פרשת תולדות)

(ח) ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אתך: (ט) לך-נא אל-הצאן וקח-לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך פאשר אהב: (י) והבאת לאביך ואכל בעבר אשר יברכה לפני מותו: (יא) ויאמר יעקב אל-רבקה אמו הן עשו אחי איש שער ואנכי איש חלק: (יב) אולי ישנני אבי והייתי בעיניו פמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה: (יג) ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אף שמע בקולי וקח-קח-לי:

4. תרגום אונקלוס בראשית פרק כז פסוק יג (פרשת תולדות)

(יג) ואמרת ליה אמיה עלי אתאמר בנבואה דלא ייתון לוטיא עלך ברי ברם קביל מני ואיזיל סב לי:

5. בראשית פרק כח פסוק כג (פרשת תולדות)

ויאמר ה' ליה שני גוים בבטנה ושני לאמים ממעה: פחדו וילאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר:

6. תרגום אונקלוס בראשית פרק כח פסוק כג (פרשת תולדות)

ואמר יי לה תרין עממין במעכי ותרתין מלכון ממעכי ...

7. בראשית פרק כח פסוק א - ב (פרשת תולדות)

(א) ויקרא יצחק אל-יעקב ויברך אתו ויבנהו ויאמר לו לא-תקח אשה מבנות כנען: (ב) קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח-לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך:

8. בראשית פרק כד (פרשת חיי שרה)

(יא) ויברך הגמלים מתוך לעיר אל-באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת: (יב) ויאמר ה' אלהי אדני אברהם הקרה-נא לפני היום ועשה-חסד עם אדני אברהם: ... (טז) ויהי-הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה

יֵצֵאת אֲשֶׁר יִלְדָה לְבַתוֹאֵל בְּיָמֶיהָ אֶשֶׁת נְחֹר אֶתִּי אַבְרָהָם וְכַדָּה עַל־שִׁכְמָה: ... (מה) אֲנִי טָרָם אֶכְלָה לְדַבֵּר אֶל־לְבִי וְהִנֵּה רַבָּקָה יֵצֵאת וְכַדָּה עַל־שִׁכְמָה וְתִרְדַּד הַעֲיִנָּה וְתִשָּׂאֵב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְׂקִינִי נָא:

9. בראשית פרק כט פסוק ט (פרשת ויצא)

עֹדְנוּ מִדְבַר עַמָּם וְרַחֲלוּ בָּאָה עִם־הַצֹּאֵן אֲשֶׁר לְאָבִיָּה כִּי רָעָה הָיָה:

10. בראשית פרק כט פסוק כה - כו (פרשת ויצא)

(כה) וַיְהִי בַּבֶּקֶר וַהֲגַה־הָיָה לָאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לְבֹן מֵה־זֹּאת עֲשִׂית לִּי הֲלֹא בְרַחֵל עֲבַדְתִּי עָמָּה וְלָמָּה רַמִּיתָנִי:

(כו) וַיֹּאמֶר לְבֹן לֹא־יַעֲשֶׂה כֵּן בְּמִקְוֵמֵנוּ לְתַת הַצְעִירָה לְפָנַי הַבְּכִירָה:

11. בראשית פרק כז פסוק לה - לו (פרשת תולדות)

(לה) וַיֹּאמֶר בָּא אֶחָיו בְּמַרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתּוֹ: (לו) וַיֹּאמֶר הַכִּי קָרָא שְׁמוֹ וַיַּעֲקֹב וַיְהִי פַעַמִּים אֶת־

בְּכַרְתִּי לְקַח וְהִנֵּה עָתָה לְקַח בְּרַכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־ אֶצְלַת לִי בְּרַכָּה:

12. בראשית פרק לא פסוק מה (פרשת ויצא)

וַיִּקַּח וַיַּעֲקֹב אֶבְרָה וַיְרִימָה מִצְבָּה:

13. בראשית פרק כט פסוק לא - לה (פרשת ויצא)

(לא) וַיִּרְא ה' כִּי־שָׁנוּאָה לָאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחֲמָהּ וְרַחֵל עָקְרָה: (לב) וַתַּהַר לָאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ

רְאוּבֵן כִּי אָמַרְהָ כִּי־רָאָה ה' בְּעֵינָי כִּי עָתָה יִצְהַרְבֵּנִי אִישִׁי: (לג) וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע ה' כִּי־שָׁנוּאָה אֲנִי וַיִּתְּנֵה לִּי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן: (לד) וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפַּעַם

יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי־יִלְדֵתִי לוֹ שְׁלֵשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ לוֹי: (לה) וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם

אוֹדָה אֶת־ה' עַל־כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד מִלְּדַת:

14. בראשית פרק ל (פרשת ויצא)

(א) וַתִּרְא רָחֵל כִּי לֹא יִלְדָה לִי־עֲקֹב וַתִּקְבַּח רַחֵל בְּאֶחָתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הִבְהִילֵנִי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה

אֲנֹכִי: (ב) וַיִּסְרֵאֶף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע מִמֶּנּוּ פְרִי־בֶטֶן: (ג) וַתֹּאמֶר הִנֵּה

אֲמַתִּי בִלְהָה בָּא אֵלַי וַתֵּלֶד עַל־בְּרָכִי וְאֶבְרָה גַם־אֲנֹכִי מִמֶּנָּה: (ד) וַתִּתֵּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָה לְאִשָּׁה וַיִּבְא

אֵלֶיהָ יַעֲקֹב: (ה) וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לִי־עֲקֹב בֶּן: (ו) וַתֹּאמֶר רַחֵל דְּגַנִּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקִלִּי וַיִּתְּנֵה לִּי בֶן

עַל־כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ דָּן: (ז) וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רַחֵל בֶּן שְׁנֵי לִי־עֲקֹב: (ח) וַתֹּאמֶר רַחֵל נִפְתָּלִי

אֱלֹהִים נִפְתָּלְתִּי עִם־אֶחָתִּי גַם־יִכְלַתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי:

(ט) וַתִּרְא לָאָה כִּי עֲמָדָה מִלְּדַת וַתִּקַּח אֶת־זֹלְפָה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לִי־עֲקֹב לְאִשָּׁה: (י) וַתֵּלֶד זֹלְפָה שִׁפְחַת

לָאָה לִי־עֲקֹב בֶּן: (יא) וַתֹּאמֶר לָאָה בָּא גַד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גַּד: (יב) וַתֵּלֶד זֹלְפָה שִׁפְחַת לָאָה בֶּן שְׁנֵי לִי־עֲקֹב:

(יג) וַתֹּאמֶר לָאָה בְּאִשְׁרֵי כִּי אֲשֶׁר־וֹנִי בְּנֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֲשֶׁר:

(יד) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לָאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לִי־עֲקֹב בֶּן חַמִּישִׁי: (יח) וַתֹּאמֶר לָאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־

נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשְׂשַׁכָּר: (יט) וַתַּהַר עוֹד לָאָה וַתֵּלֶד בֶּן־שְׁשִׁי לִי־עֲקֹב: (כ) וַתֹּאמֶר לָאָה

זָבְדִנִּי אֱלֹהִים אִתִּי וְכַד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יִלְדֵתִי לוֹ שְׁשָׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ זְבֻלֹן: (כא)

וְאַחַר יִלְדָה בֵּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה: (כב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת־

רַחֲמָהּ: (כג) וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר אֶסָּף אֱלֹהִים אֶת־חַרְפָּתִי: (כד) וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יִסָּף ה' לִּי בֶּן אַחֵר:

(כז) וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְבֹן אִם־נָא מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ גַּם־שָׂתִי וַיְבָרְכֵנִי ה' בְּגִלְלוֹךָ: ... (ל) כִּי מַעֲט אֲשֶׁר־הִנֵּה לְךָ

לְפָנַי וַיִּפְרָץ לְרֹב וַיִּבְרַךְ ה' אֶת־ךָ לְרַגְלֵי וְעַתָּה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם־אֲנֹכִי לְבֵיתִי: (לא) וַיֹּאמֶר מָה אֶתֵּן־לְךָ וַיֹּאמֶר

יַעֲקֹב לֹא־תִתְּנֵנִי מְאוּמָה אִם־תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעֶה צְאֵנָה אֲשָׁמַר: (לב) אֶעֱבֹר בְּכָל־צְאֵנָה

הַיּוֹם הַסֵּךְ מִשָּׁם כָּל־שָׂהוּ וְנָקַד וְטָלוּא וְכָל־שֵׂה־חֹמֶם בְּכַשְׂבִּים וְטָלוּא וְנָקַד בְּעֵגִים וְהִנֵּה שְׂכָרִי: (לג) וַעֲנֵתָהּ־

כִּי צָדְקָתִי בָּיוֹם מָחָר כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כָּל אֲשֶׁר־אֵינְנוּ נָקַד וְטָלוּא בְּעֵזִים וְחֹמֶם בְּכַשְׂבִּים גָּנוּב הוּא

אִתִּי: ... (מג) וַיִּפְרָץ הָאִישׁ מֵאֵד מֵאֵד וַיְהִי־לוֹ צֶאֱן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמָלִים וְחֹמְרִים:

15. בראשית פרק לא פסוק ג - טז (פרשת ויצא)

(ג) וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי יַעֲקֹב שׁוּב אֶל-אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְלֹדְתְךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ: (ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וְלֵילָאָה הַשְׂדָּה אֶל-צִיּוֹנוֹ: (ה) וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנֹכִי אֶת-פָּנַי אֲבִיכֶן כִּי-אֵינְנִי אֵלַי כְּתָמֵל שְׁלֹשׁ וְאַלְהֵי אֲבֵי הָיָה עִמָּדִי: (ו) וְאַתְּנָה יִדְעָתְךָ כִּי בְּכָל-פְּחָדַי עָבַדְתִּי אֶת-אֲבִיכֶן: (ז) וְאַבְיֶכֶן הִתַּל בִּי וְהִחְלִף אֶת-מִשְׁפַּרְתִּי עֲשָׂרַת מִגִּים וְלֹא-נִתְּנִי אֱלֹהִים לְתַרְעַע עִמָּדִי: (ח) אִם-כֹּה יֹאמֶר נְקֻדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל-הַצֹּאֵן נְקֻדִים וְאִם-כֹּה יֹאמֶר עֲקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים: (ט) וַיִּצְלַל אֱלֹהִים אֶת-מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתְּן-לִי: (י) וַיְהִי בַעַת יַחַם הַצֹּאֵן וְאִשָּׁא עֵינַי וְאָרָא בַחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעֲתֻדִים הָעֵלִים עַל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים נְקֻדִים וּבָרָדִים: (יא) וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלְּאֹךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וַאֲמַר הֲנִנִּי: (יב) וַיֹּאמֶר שָׂא-נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָל-הָעֲתֻדִים הָעֵלִים עַל-הַצֹּאֵן עֲקָדִים נְקֻדִים וּבָרָדִים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל-אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה לָּךְ: (יג) אֲנֹכִי הֵאֵל בֵּית-אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שָׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִדְרַת לִי שָׁם גִּדְרַת עֹתָה קוֹם צֵא מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל-אֶרֶץ מְלֹדְתְךָ: (יד) וַתַּעַן רַחֵל וְלֵאמֹר וַתֹּאמְרֵנָה לָּו הַעוֹד לָנוּ תִּלְקַ וְנִחַלָּה בְּבֵית אֲבִינֹו: (טו) הֲלוֹא נִכְרַיְוֹת נִחְשָׁבְנוּ לָו כִּי מִכְרַנּוּ וְנֹאכַל גַּם-אֶכּוֹל אֶת-כֶּסֶפְנוּ: (טז) כִּי כָל-הָעֲשָׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינֹו לָנוּ הוּא וְלִבְנֵינוּ וְעֹתָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלַיךְ עֹשֶׂה:

16. בראשית פרק כד פסוק י (פרשת חיי שרה)

וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גַמְלִים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיִּלְוֶה וְכָל-טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיִּקַּם וַיִּלְוֶה אֶל-אֶרֶם וְגֵרְיָם אֶל-עִיר נְחֹר:
17. אבן עזרא בראשית פרק לא פסוק ט (פרשת ויצא)

(ט) ויצל אלהים כטעם וינצלו את מצרים (שמות יב, לו), ושניהם מגזרת הצילני נא (ברא' לב, יב), ואם הוא מעט רחוק. וזה שאמר יעקב לנשיו גם הוא אמת, שראה זה בחלום, כי השם יעזרהו לחזק הצאן ולהוליד גם בלא מקלות:

18. פרדס יוסף בראשית פרק לא פסוק ט (פרשת ויצא)

[עה] ויצל אלקים את מקנה אביכם ויתן לי. קשה דהוי ליה למימר אביכן, דלנקבות צריך לומר בנו"ן. וכתב בספר יסוד אהל מועד [דף כ"ו ע"א אות ג] לפי מה שכתב רש"י (ל, כ"ז) שע"י ביאת יעקב לבית לבן נתרברך בבנים זכרים, א"כ מקודם היו הבנות בגדר בנים לירש את רכושו וקנינו לולי יעקב, ועל כן אמר יעקב שה' הציל המקנה שהיה של אביהם בהיותם כבנים, ונתן ליעקב שבל יפסיד ירושת נשיו את אביהן ע"י סיבת ברכתו שנתברך בבו שיעקב היה הגורם לזה, וזה שאמר "אביכם" שהיה אז בגדר זכרים לירושה, ועתה לא יפסידו כלום שיהא ליעקב בעלן את מה שהיו ראויין לירש ודפח"ח:

19. בראשית פרק כח פסוק כב (פרשת ויצא)

וְהָאָבֶן הַזֶּה אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי מִצְבֵּה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל-אֲשֶׁר תִּתֵּן-לִי עֹשֶׂר אֶעֱשָׂרְנֹו לָּךְ:

20. בראשית פרק כט פסוק ג - יז (פרשת ויצא)

(ג) וַנֶּאֱסְפוּ-שְׁמָה כָּל-הָעֲדָרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת-הַצֹּאֵן וְהִשְׁיבוּ אֶת-הָאָבֶן עַל-פִּי הַבְּאֵר לְמִקְמָה: (ד) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֶרֶן אֲנַחְנוּ: (ה) וַיֹּאמֶר לָהֶם הִיְדַעְתֶּם אֶת-לָבָן בּוֹן-נַחֲוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ: (ו) וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רַחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם-הַצֹּאֵן: (ז) וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא-עַתָּה הָאֶסֶף הַמִּקְנֵה הַשְׁקוּ הַצֹּאֵן וּלְכוּ רְעוּ: (ח) וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר נֶאֱסְפוּ כָּל-הָעֲדָרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאֵן: (ט) עוֹדְנוּ מִדְּבַר עֵמֶם וְרַחֵלוּ בָּאָה עִם-הַצֹּאֵן אֲשֶׁר לְאֵבִיהָ כִּי רָעָה הוּא: (י) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל בַּת-לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֶת-צֹאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשְׁק אֶת-צֹאֵן לָבָן אַחֵי אִמּוֹ: (יא) וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת-קִלְוֹ וַיִּבְרַךְ: (יב) וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אַחֵי אֵבִיהָ הוּא וְכִי בּוֹ-רַבְּקָה הוּא וַתִּרְץ וַתִּמְגַּד לְאֵבִיהָ: (יג) וַיְהִי כַשְׂמַע לָבָן אֶת-שְׁמֵעוֹ יַעֲקֹב בּוֹ-אֶחָתוֹ וַיִּרַץ לְקָרְאָתוֹ וַיִּתְּקַלּוּ וַיִּנְשָׁקֵלוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל-בֵּיתוֹ וַיִּסְפַּר לְלָבָן אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (יד) וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עֲצָמִי וּבְשָׂרִי אֶתָּה וַיִּשָּׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים: (טו) וַיֹּאמֶר

לְכוּ לִיעֲקֹב הַכִּי־אֶחָי אֹתָהּ וְעַבְדְתָנִי חַנּוּם הַגִּידָה לִי מַה־מְשַׁכְרֶתָּהּ: (טז) וּלְלֶכֶן שְׁתִּי בְּגוֹת שָׁם הַגְדִּלְהָ לְאֵה וְשָׁם הַקְטִנָּה רַחֵל: (יז) וְעַיְנֵי לְאֵה רַבּוֹת וְרַחֵל הֵיטָהּ יִפְתֹּתָאָר וּיִפְתֹּת מְרָאָה:

21. שמות פרק ב פסוק טו - כא (פרשת שמות)

(טו) וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲזָה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲזָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עִלֵּי־הַבְּעָרָה: (טז) וּלְכֹהֵן מִדְיָן שָׁבַע בְּגוֹת וּתְבֹאֲנָה וּתְדַלְנָה וּתְמַלְאֲנָה אֶת־הַקְּרָהטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן: (יז) וַיָּבֹאוּ הָרְעִים וַיִּגְרְשׂוּם בְּיָקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשְׁעוּן וַיִּשְׁקוּ אֶת־צֹאֲנָם: (יח) וּתְבֹאֲנָה אֶל־רַעֲוֹאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מִדְּוַע מִהֲרַתֵּן בָּא הַיּוֹם: (יט) וּתְאֹמְרֵן אִישׁ מִצְרָיִם הֵצִילָנוּ מִיַּד הָרְעִים וְגַם־דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן: (כ) וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו וְאִיּוֹ לָמָּה זֶה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קְרָאֵן לוֹ וַיֵּאכַל לָחֶם: (כא) וַיֹּאֲלֵ מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צַפְרָה בְּתוֹ לְמֹשֶׁה:

22. בראשית פרק לא פסוק יז - יח (פרשת ויצא)

(יז) בְּיָקָם יַעֲקֹב וַיֵּשְׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נְשָׂיו עִלֵּי־הַגְּמָלִים: (יח) וַיִּנְהַג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קְנִיזוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדֵן אָרָם לְבֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן:

23. בראשית פרק לא פסוק לד - לה (פרשת ויצא)

(לד) וְרַחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וּתְשַׁמֵּם בְּכַר הַגְּמָל וּתִשָּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמְשָׁשׁ לָבֶן אֶת־כָּל־הָאֶהָל וְלֹא מָצָא: (לה) וּתְאֹמֶר אֶל־אָבִיהָ אֶל־יִחָר בְּעַיְנֵי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוֹכַל לָקוּם מִפְּנֵיהָ כִּי־יִגְרַד נָשִׁים לִי וַיִּסְפָּשׁ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים:

24. תרגום המיוחס ליונתן - תורה בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

(יט) וְלָבֶן אֶזֶל לְמִיגַז עֲנִיָּה וְגַנְיַבַת רַחֵל נִת צִלְמָנִי דַהוּן נְכַסִּין גְּבֻרָא בּוֹכְרָא וְחַזְמִין רִישִׁיָּה וּמְלַחִין לִיָּה בְּמִלְחָא וּבּוֹסְמָנִין וְכַתְבִּין קוֹסְמִין בְּצִיצָא דְדַהְבָּא וַיְהִיבִין תַּחֲוֹת לְשִׁנְיָה וּמְקִימִין לִיָּה בְּכוּתָלָא וּמְמַלִּיל עֲמַהוּן וְאִילִין הוּון דַּהְוָה גַּחֲזִין לְהוּן אַבּוּהָא:

25. כתר יונתן בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

(יט) ולבן הלך לגזוז צאנו ותגנוב רחל את הצלמים, שהיו שוחטים איש בכור וחותרים ראשו ומולחים לו במלח ובשמים וכותבים קסמים בציץ של זהב ונותנים תחת לשונו ומעמידים לו בכותל ומדבר עימם ואלו היו שהיה משתחוה להם אביה:

26. רש"י בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

ותגנוב רחל את התרפים - להפריש את אביה מעבודה זרה נתכוונה:

27. רשב"ם בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

ותגנוב רחל את התרפים - שלא יגידו ויודיעו ללבן כי רוצה יעקב לברוח, כעניין שנאמר אין אפוד ותרפים, כי התרפים דברו און. רגילים היו לקסום בהם:

28. בכור שור בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

ולבן הלך לגזוז את צאנו: אשר ביד בניו, ומצא יעקב מקום לילך בלא ידיעתו, ואף רחל מצאה לגנוב את התרפים שהיו מדברים ואומרים על ידי מכשפות, ולכך חמדתן רחל, אבל לבן היה עובד אותן, ועשה אותן עבודה זרה, וגנבה רחל את התרפים, ויעקב את לב לבן, ועל ידי שתיהן נרדף אחריהם.

29. רמב"ן בראשית פרק לא פסוק יט (פרשת ויצא)

... והנה לבן היה קוסם ומנחש כאשר אמר (לעיל ל כו) נחשתי, וארצו ארץ קוסמים מעולם, כדכתיב (ישעיה ב¹) כי מלאו מקדם ועוננים כפלשתים, ובלעם בן בעור הקוסם היה מעירו, וזה טעם למה גנבת את אלהי:

30. בראשית פרק לה פסוק ב - ד (פרשת וישלח)

(ב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בְּיָתוֹ וְאֵל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֹּכַר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם וְהִטְהַרוּ וְהִסְתַּלְּפוּ שְׂמֹלְתֵיכֶם: (ג) וְנִקְוָה וְנַעֲלָה בְּיַת־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־נַשְׂם מִזֶּבַח לְאֵל הָעֵנָה אֲתִלִּי בְּיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עֲמָדֵי בְּדָרְדָר

אֲשֶׁר הִלַכְתִּי: (ד) וַיִּתְּנוּ אֱלֹהֵיכֶם אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנְּזֻמִּים אֲשֶׁר בְּאֲזְנוֹתֵיהֶם וַיִּטְמְנוּ אֹתָם וַיַּעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֹהִים אֲשֶׁר עִם־שָׁמַיִם:

31. בראשית פרק לז פסוק כב - כז (פרשת וישב)

(כב) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אֱלֹהֵיכֶם הִשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר וְגַד אֶל־תְּשַׁלְּחוּ־בּוֹ לְמַעַן הִצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבּוֹ אֶל־אָבִיו: ... (כו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אֲחִיו מִה־בְּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֲחִינוּ וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ: (כז) לָכוּ וְנִמְכְּרוּנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וְיִגְדְּלוּ אֶל־תְּהֵי־בּוֹ כִּי־אֲחִינוּ בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֲחִיו:

32. בראשית פרק לח פסוק כד - כו (פרשת וישב)

(כד) וַיְהִי כַּמְּשָׁלֶשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגַד לַיהוָה לְאֹמֶר לַיְהוָה וְנָתַתְּ תַּמָּר כַּלְתָּהּ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזַנוּגִים וַיֹּאמֶר יְהוָה הוֹצִיאָהּ וְתִשְׁרַף: ... (כו) וַיִּכַּר יְהוָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מְמַנִּי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נִמְתְּיָהּ לְשָׁלָה בְּגִי וְלֹא־יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּהּ:

33. בראשית פרק לט פסוק ט (פרשת וישב)

(ט) אֵינֶנּוּ גְדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׁף מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָהּ בְּאֲשֶׁר אֶתְּאֲשָׁתוֹ וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְתִטְאֲתִי לְאֱלֹהִים:

34. בראשית פרק מ פסוק ח (פרשת וישב)

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חָלוֹם חֲלָמְנוּ וּפְתַר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֱלֹהִים פְּתַרְנִים סִפְרוּ־נָא לִי:

35. בראשית פרק מא פסוק טז (פרשת מקץ)

וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פְּרֻעָה לֵאמֹר בִּלְעָדֵי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פְּרֻעָה:

36. בראשית פרק מב פסוק כא - כח (פרשת מקץ)

(כא) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אַבְרָם אֲשַׁמִּים אֲנַחְנוּ עַל־אֲחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהַתְּחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעֵנוּ עַל־כֵּן בְּאֵה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת: (כב) וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל־תַּחַטְּאוּ בְּיָלֵד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ: (כג) וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ בֵּינְתֶם: (כד) וַיִּסֹּב מִעֲלֵיהֶם וַיִּגְבֶּה וַיִּשָּׁב אֲלֵהֶם וַיַּדְבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֹתָם אֶת־שְׁמֹעוֹן וַיֹּאסֶר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: (כה) וַיִּצְוּ יוֹסֵף וַיִּמְלְאוּ אֶת־כַּלְיֵיהֶם בָּרֶךְ וַיִּקְשִׁיב כִּסְפֵיהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וְלָתַת לָהֶם צֶדֶה לְדָרָה וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן: (כו) וַיִּשְׂאוּ אֶת־שַׁבְרָם עַל־חַמְרֵיהֶם וַיִּלְכוּ מִשָּׁם: (כז) וַיִּפְתַּח הָאֹהֶד אֶת־שִׁקּוֹ לְתַת מִסְפּוֹא לְחַמְרוֹ בְּמִלּוֹן וַיִּרְא אֶת־כִּסְפוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּכִי אִמְתַּחְתּוֹ: (כח) וַיֹּאמֶר אֶל־אָחִיו הוֹשִׁב כִּסְפִי וְגַם הִנֵּה בְּאִמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לָבָם וַיִּתְּרָדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מִה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ:

37. בראשית פרק לא פסוק מב (פרשת ויצא)

לוֹלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַפְּחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עָתָה רִיקָם שַׁלַּחְתִּנִּי אֶת־עַבְדִּי וְאֶת־יָגִיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אֹמְשׁ:

38. בראשית פרק לא פסוק נ - נד (פרשת ויצא)

(נ) אִם־תַּעֲנֶה אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רָאָה אֱלֹהִים עַד בִּיגִי וּבִיגֶה: (נא) וַיֹּאמֶר לָבוֹ לִי־עֲקֹב הַנְּהַה הַגָּל הַזֶּה וְהַנְּהַה הַמַּצְבָּה אֲשֶׁר יָרִיתִי בִּיגִי וּבִיגֶה: (נב) עַד הַגָּל הַזֶּה וְעַד הַמַּצְבָּה אִם־אֲנִי לֹא־אֶעְבֵּר אֲלֵיךְ אֶת־הַגָּל הַזֶּה וְאִם־אֶתָּה לֹא־תַעְבֵּר אֲלֵי אֶת־הַגָּל הַזֶּה וְאֶת־הַמַּצְבָּה הַזֹּאת לְרַעְיָה: (נג) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נְחוֹר יִשְׁפְטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אָבִיהֶם וַיִּשָּׁבַע וַיַּעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק: (נד) וַיִּנְפַח יַעֲקֹב זָבַח בָּהָר וַיִּקְרָא לְאֶחָיו לְאֶכְלֵלָתָם וַיִּאָּכְלוּ לֶחֶם וַיִּלְגִּינוּ בָּהָר:

39. בראשית פרק לב פסוק ב (פרשת ויצא) - ד (פרשת וישלח)

(ב) וַיַּעֲקֹב הֲלֹךְ לְדָרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ־בּוֹ מְלֹאכֵי אֱלֹהִים: (ג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שְׁמֵם־הַמְּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיִם: פ' קמ"ח פסוקים, חלק"י סימן, מחנ"ם סימן פרשת וישלח (ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מְלֹאכֵים לִפְנֵי אֶל־עֲשׂוֹ אָחִיו אַרְצָה שְׁעִיר שְׂגֵה אָדוּם:

אור החיים בראשית פרק ל פסוק לב (פרשת ויצא)

(לב) הסר משם וגו'. מדבריו מוכח כי לא יהיה לחלקו אלא נקודים וטלואים בכשבים ובעזים וחום בכשבים אבל עקודים אינם לחלקו, וממה שאמר הכתוב בסמוך משמע שלקח גם העקודים: ונראה כי יעקב בתנאו לא רצה שיטול בחלקו עקודים. וטעמו הוא כי אם יקח גם העקודים יצטרך להסירו גם כן מצאן לבן, ומעתה אין סימן הלובן בכל הצאן ליחמנה הצאן אליו והרי הוא יגיע לריק, כי לא עלה על דעתו של יעקב לרמות לבן בשום אופן בעולם וחשב שבאמצעות העקוד ימצא שיחמו הצאן לילד גם כן הנקוד והטלוא שהוא לוקח לעצמו. וכמו כן תמצא שאמר הכתוב (מ') ויתן פני הצאן אל עקוד והיו יולדות נקודים וטלואים והחום שיחמו אל הנימור, והרמאי לבן נתחכם לדעת זו ונטל הכל עקוד נקוד וטלוא, עוד נתחכם והסיר כל אשר לבן בו תפחנה עצמותיו כי לא כן היה התנאי שאם כן מנין יצאו עקוד או נקוד או טלוא, ומעתה פקע שכרו של יעקב. מטעם זה נתחכם יעקב לקחת שכר טורחו ויצג המקלות ולקח לעצמו גם העקודים, כי ממה שהסירם לבן גילה דעתו כי באלה חלק יעקב, והוא אומר (ל"ט) ותלדנה הצאן עקודים נקודים וטלואים וכל שלשת המינים בחלקו של יעקב, ועל לבן נאמר (משלי ה') ובחבלי חטאתו יתמד:

פרדס יוסף בראשית פרק ל פסוק לב (פרשת ויצא)

[סז] באור החיים והרמאי לבן נתחכם כו' ונטל עקוד וכו'. בבעלי התוספות כתבו שלבן שינה תנאו שלא התנה להסיר רק הנקודים והוא הסיר אף העקודים, ולכן הציג המקלות דעם עקש תפתל [תהילים י"ח, כ"ז]: ועיין עוד בפסקי מהרא"י מהתרומת הדשן (סימן ק"ל) בדבר שלא בא לעולם לכשתגנוב ותשלם הכפל דזכה בהכפל וכו', ובנדון דידן דכבר היו העזים מעוברות, ומלתא דעבידא דאתי נעשה כאומר לו קנה בהמה לולדותיה דמהני כעובדא דמרי בבכורות [ג ע"ב], וקרא מוכח הכי גבי יעקב ולבן שקנה הולדות כמו שהתנה עמו בשכר טיפולו וטרחו, עכ"ל. ועיין ברביד הזהב [ויצא ד"ה וכל שה]: ובספר סנהדרין קטנה על סנהדרין [בהקדמה דף י"ג ד"ה ועמוד הג'] כתב דמדת יעקב אמת כמו שכתוב [מיכה ז, כ] תתן אמת ליעקב, והיינו דכתיב [תולדות כ"ה, כ"ז] איש תם ביעקב נוטריקן של אמת ראשי תיבות איש תם, ומהאי טעמא כתיב [ויצא כ"ט, י"ב] ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, ומדרשו [ב"ר ע, י"ג] אם לרמאות גם אני אחיו ברמאות ואם כשר הוא גם אני בן רבקה אחותו הכשרה, כי כן דרכו של אמת לשלם לאיש כמפעלו, וכמו שאין דרכו לעשות רע להולכים בתמים כן אין דרכו להטיב עם עושי רמיה, ולכן כשהלך לבן עמו ברמאות גם הוא לקח המקלות ברהטים בשקתות המים, דלכאורה נראה חס ושלום בערמה ורמיה, רק קיים בו עם עקש תפתל כמו שכתוב בתהלים [י"ח, כ"ז], וגם כנגד בניו לא נשא פניו בהיות להם חטא ונטל הבכורה מראובן ונתנה ליוסף, וגם על שמעון ולוי אמר [ויחי מ"ט, ו] בסודם אל תבא נפשי וכו', ולא חס עליהם להעביר על פשעם כי כן הוא מדת האמת, עיין שם היטב: ולבאר היטב הענין כי באותו מדה שרצה ה' לזכות ישראל שילכו בתמימות, ואסור לגנוב דעת הבריות אפילו על עכו"ם כמו שכתבתי בפרשת קדושים [י"ט, י"ח] על הפסוק ואהבת לרעך כמוך, כן מצוה להתנהג בכל מיני ערמה נגד רשעים ערומים, וכמו שמצוה לא תעמוד על דם רעך [קדושים י"ט, ט"ז] וחיוב להציל חבירו הטובע, כן מצוה הבא להרגך השכם להרגו [סנהדרין ע"ב א], ולולא זה היה צדיק אבד בצדקו ורשע האריך ברשעתו, כי יבא רשע בערמימותו והצדיק יגיד לו כל לבבו ואחר ימסרהו ביד שונאיו, וכמעשה דהורדוס עם בבא בן בוטא במסכת בבא בתרא (ד א), וחי בהם כתיב [אחרי י"ח, ה] ולא שימות בהם:

לכן בזאת יתהלל יעקב בבטן עקב את אחיו, וכן נהג עם לבן כי מלבד הרמאות שעשה עם בנותיו גם שינה בדיבורו, כי התנאי היה שיסיר כל שה נקוד וטלוא וכל שה חום בכבשים וטלוא ונקוד בעזים, כתיב ב' פעמים שה רצה לומר הנקבות והקטנים דוקא, אבל התישים ועתודים הזכרים אשר על ידן תלדנה הנקבות דוגמתן ישארו בעדר, ומיד שינה ויסר את התישים הנקודים, וגם יעקב התנה הסר משם, רק משם ולעשות עדר לבדו, כדי שלא תאמר למחר כי הנקודים מעדרך לכן תתנם ביד רועיד, ולא להרחיקם מכאן ורק ילכו זה אצל זה, ואם יראו הצאן דוגמתן וילדו כמותן יהיה למזלי ואם לא ילדו יהיה למזלך, ולכן הרחיק מהלך ג' ימים שלא יראו צאן יעקב את הנקודים והטלואים שלו, לכן השתדל יעקב שלא יצא נקי כדל ועני:

ועיין מגילה [י"ג ע"ב] ומי שרי לצדיקי לסגויי ברמיותא, אין דכתיב עם עקש תתפתל, וזה שאמר יצחק לעשו [תולדות כ"ז, ל"ה] בא אחיך במרמה ותרגום ורש"י בחכמה, וכן במלחמה כל המרבה להערים הרי זה משובח כמו שכתוב במשלי [כ"ד, ו] בתחבולות תעשה לך מלחמה, אבל נגד אנשים היושבים לבטח כתיב [שם ג, כ"ט] אל תחרוש על רעך רעה והוא יושב לבטח אתך:

ואתי שפיר מה שהכביד ה' לב פרעה, גם מה שאמר משה דבר שקר דרך ג' ימים נלכה במדבר וזכחנו [וארא ה, כ"ג] ובלבו היה לברוח, גם מה שכתוב [בא י"א, ב] וישאלו איש מאת רעהו כו' הוא גניבת דעת, והר' אברהם אבן עזרא כתב בפרשת שמות [ג, כ] כי לה' הארץ ומלוואה ובידו ליקח מזה וליתן לזה, וכמו שכתב רש"י ריש פרשת בראשית [א, א]: אבל זה ניחא אלו צוה ה' בפירושי שיאמרו הננו מבקשים כלי כסף וזהב ואם לא תתנו לא נצא, ובאותו שעה שמהרו לשלחם שאמרו [בא י"ב, ל"ג] כולנו מתים בודאי היו נותנים להם הכל בעד נפשם, אבל לא להטעותם בלשון שאלה, וגם דסמוך למתן תורה ילמד לעמוד דרך שקר וגניבה, והתורה עתידה להזהיר [משפטים כ"ג, ו] מדבר שקר תרחק: ולפי מה שכתבתי אתי שפיר דמצרים עבדום תחלה בפה רך ואח"כ בפרך, לכן גם הם נצלו את מצרים בפה רך דרך שאלה מדה כנגד מדה. ועיין מזה בספר נדבות פי (ח"ב דרוש י"א) ובכתב והקבלה [בראשית ל, ל"ז]: והנה כל מפרשי תורה יצדיקו את אבינו יעקב שלא יהיה חס ושלום נראה שעשה שקר ורמיה, ואנכי רק הבאתי דברים מפוזרים אשר אינם כתובים בספרים אשר יסודתם על התורה, ובעצם הענין נפלא הדבר למה יעזו פניהם המתחכמים בימים ההם לדבר עתק דברים יורדים חזרי בטן נגד כבוד יעקב אבינו על דבר המקלות, ובאמנה לא נביט און ביעקב, ומדוע בדבר לבן הארמי הרע הזה אשר עשה נבלה אין לסלוח, ובמחשך מעשהו כי רמה את יעקב בהשגל הנצבת לימינו אשר עמה יבלה כל ימי חייו, ונתן לו אחותה, ובטח כולם יענו ויעידו כי בדבר הזה גדול עונו מנשוא, כי אין זה דיני ממונות אך בנפשו הוא, לא יהגו בגרונם:

גם אנשי בליעל בחרו במדת ה' ומדקדקים בצדיקים אם יעברו עבירה כחוט השערה, ולא אחת שמעתי באזני מהחטאים בנפשותם, אם איש תמים במעשיו יוכיחם על רוע מפעלותם, יבקשו למו שם אחד מהחסידים אשר יאמרו עליו כי עשה פעם דבר שלא כהוגן, וכאריות יגברו וינהמו ראו נא מה עשה החסיד הזה, ובזה ימצאו למו פתחון פה לעשות כל הרע בעיני ה' ואדם באין מפריע:

והחכם מכל אדם אמר חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו >הוא בירמיה (ד, כ"ב) ועיין לעיל [תולדות כ"ז, ט], והמכוון בזה נראה לומר, כאשר חכמים יעשו דבר לא טוב לפעמים, כל העולם ישאגו בלהקת קולם חכם וצדיק עשה כזאת, אבל כשעושים הרבה טוב זאת לא יגידו בשער בת רבים אשר טוב עשה החכם. וזה הפירושי חכמים המה להרע, אם עשו פעמים רע הם חכמים לענין זה, ולהטיב לא ידעו, מה שעושים רב טוב בזאת לא יזכרו לו. הארכתי קצת בזה, אבל האמת יורה דרכו כי כן הוא האמת והוא רחום יכפר עון:

רביד הזהב בראשית פרק ל פסוק לב (פרשת ויצא)

(לב) וכל שה חום בכשבים. בפסקי מהרא"י סימן ק"ל דקדק הא דאמר ר"פ המפקיד שילם ולא רצה לישבע ונמצא הגנב משלם כפל לשומר ופריך היכי מקני ליה הבעה"ב לכפילא הא אין אדם מקנה דשב"ל ופריך דמקני הבהמה לשומר שיקנה לכשתגנב ותשלם תזכה בכפל (ופשיטא וולדות דמקנה הגוף לוולדות כמו דקל לפירותיו) דאל"כ איך קנה יעקב אבינו ע"ה ע"ש:

Note the change of day and time -

The Shiur this week will be Wednesday evening 8:00 PM (Jerusalem time)

Join Zoom Meeting

<https://biu-ac-il.zoom.us/j/2624570009?omn=83222029838>

Meeting ID: 262 457 0009